

פ"סקול חברתי
פתיחה וסגירה חברתית של יום הלימודים

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על החינוך המוזיקלי

**תרבות
יהודית
ישראלית**

תכנית - שירת רבים בחיבור למורשת ותרבות ישראלית תשפ"ו

שת"פ בין תרבות יהודית-ישראלית והפיקוח על החינוך המוזיקלי

היהדות של כולנו

במסגרת שורשים – "התוכנית הלאומית לזהות יהודית וציונית"

(בה נכללים גם 'שבילי מורשת', 'שבילי התנ"ך', 'נעלה לירושלים' וסיורי מוזיאונים)

"תרבות יהודית - ישראלית, מציעה 11 תוכניות בית ספריות תחת הכותרת

"היהדות של כולנו". במסגרת 4% בגפן.

ביניהן תוכנית: "שירת רבים בנושא מורשת וזהות יהודית" קישור למסמך סל מורשת.

התכנית מתחברת לנושא השנתי 'שורשי עמ"י'
(עמיד-מורשת - יוזמות)

מהי שירת רבים?

מילה נרדפת לשירה בציבור, אבל המילה "רבים" כוונתה לציבור "רב",
שמתכנס במרחב המכיל את כולם לשירה יחד בליווי של כלי נגינה. הבסיס
לשירת הרבים הוא רפרטואר משותף המשמש פס-קול לציבור המתכנס.
הציבור באירוע מרגיש שייך למשהו גדול ומשמעותי.

מהות התכנית

השירים לתכניות נבחרים מתוך "שיר של יום", פלטפורמה חינוכית שמתוכה נבחרים שירים לפתיחת יום בשירה ולשיח ריגשי בעקבותיה. התכנית "שיר של יום" מתקיימת בבתי ספר רבים בארץ ומטרתה לקדם מיומנויות של הקשבה ושיח ריגשי כאחת ממיומנויות בפס"קול החברתי ולהעשיר את ילקוט השירים של התלמיד.

בנוסף לשיח הריגשי השיר מזמן ערכים רבים, למידה בינתחומית וזיקה לתרבות ולמורשת הישראלית העוברת בין הדורות. השירה המשותפת תורמת לחיזוק תחושת השייכות, הקשבה, כבוד הדדי, ומיומנויות כמו למידה רב תחומית ואוריינות שפתית, משפיעה על חיזוק הנפש והעצמת הרגשות החיוביים, משפרת את הקשרים הבין-אישיים ואת אקלים ביה"ס כולו.

פ"סקול חברתי
פתיחה וסגירה חברתית של יום הלימודים

תרבות
יהודית
ישראלית

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על החינוך המוזיקלי

הוראה בשיתוף פעולה של 3 תחומי דעת

מוזיקה

תרבות יהודית ישראלית

חינוך חברתי ערכי

התבססות על החומרים הפדגוגיים

המופיעים במרחב 'פ"סקול חברתי'

איך נערכים להוראה רב תחומית?

- בחירת שירים בהסכמה משותפת של שלושת תחומי הדעת
- בניית תכנית עבודה תכנית לימודים להקניית השירים וחומרי הלימוד
- נעזרים בהדרכה של ידי מדריכים משני תחומי הדעת (מוזיקה ותרבות יהודית)
- יוצרים ממשקים בין התחומים להוראה משותפת (דפי חברותא)
- מתבססים על חומרי לימוד מתוך הפ"סקול החברתי כמצע לתוכנית פדגוגית
- מקיימים סדירות של הוראת השירים וחוזרים על שירתם לאורך השנה
- ניתן לשלב אמצעי אומנות נוספים בהוראת השיר: תנועה, ציור ועוד...

תאום ציפיות להטמעת תהליכית של השיר וערכיו

בראי התחומי הדעת:

תרבות יהודית-ישראלית:

השירה במסורת היהודית מלווה את האדם בכל מעגלי חייו ומבטאת את רוחו, גורלו ותקוותיו. למידת התרבות היהודית-ישראלית באמצעות שירים מתמקדת בערכים, סיפורי מורשת וחיבורים מגוונים. התלמידים ירחיבו ויעמיקו בטקסטים של השירים ואודותיהם ובחיבור למורשת ולמסורת היהודית ישראלית.

תאום ציפיות להטמעת תהליכית של השיר וערכיו בראי התחומי הדעת

חברתי-ריגשי :

שיח רגשי הוא תקשורת פתוחה על רגשות ומחשבות, המאפשרת ביטוי עצמי, הקשבה, ויסות עצמי, אמפטיה, שיתוף, התמקמות חברתית ועוד.

הטמעת תכנית שירת רבים המשלבת שיח ריגשי בעקבות השיר גם באמצעות פ"ס קול חברתי, מעודדת תהליכים ליצירת אקלים מיטבי ע"י יצירת שגרות לשיתוף רגשי-חברתי בעקבות השירה המשותפת.

תאום ציפיות להטמעת תהליכית של השיר וערכיו

בראי תחומי הדעת

חינוך מוזיקלי:

- הכנת התלמידים לשירה מיטבית - הקליקו למצגת - 'שלבנים ודרכים בהוראת השיר'
- הטמעת תרבות שירה קשובה ומכוונת, הכוללת פיסוק משפטים מוזיקליים ע"י נשימות, יצירת דינמיקה, ועוד.
- מידע אודות השיר ויוצרו
- השוואת ביצועים
- הרחבה: הכרות של משפחות הכלים בתזמורת ותפקיד המנצח

אבני הדרך - הלכה למעשה

- בחירת ביה"ס להשתתף בתכנית
- מקיימים מפגש ראשון בביה"ס בהשתתפות מנהל.ת, מורה מוביל- מתכלל, צוות מוביל ומדריכות יעודיות (גפ"ן)
- עריכת תיאום ציפיות
- בחירת שכבות הגיל המשתתפות
- הגדרת השותפים לבניית תכנית לתחומי הדעת השונים
- הגדרת ימי השיא והערכות לקראתם

יום השיא

דגשים לתהליך הלמידה והכנה לקראת אירוע השיא

- הגדרת חזון יום השיא, מי השותפים ומה היקפו.
- הקצאת משאבים
- יש לבחור רכז.ת לתכנית שיעבוד בשיתוף פעולה עם רכז.ת החינוך החברתי והמורה למוזיקה לבחירת שירים ותכנון בלוח גאנט. (השירים ישולבו בלו"ז כדי שהתלמידים יגיעו מוכנים לכנס).
- צוות פדגוגי יבנה מיקודים ודגשים בהכנה, תוך שילוב בין המחנכים והמורה למוזיקה. מומלץ לשלב את השיר בתחומי דעת נוספים כמו לשון, היסטוריה ועוד.
- פ"ס קול חברתי, פתיחת יום בשירה ושיח ריגשי-לפחות שלוש פעמים בשבוע
- בשיעורי מוזיקה יתמקדו בתרבות שירה, דיקציה ומידע על השיר והיוצרים ומשפחות הכלים בתזמורת ותפקיד המנצח.

בנק רעיונות ללמידה רב תחומית

למידה רב-תחומית מאפשרת לחקור תכנים בשירים בהיבטים שונים:

- זהות יהודית, קהילה ושייכות.
- חקר גלגול שירים, רלוונטיות והשוואת מוטיבים וערכים מהמקורות לחיינו
- אירועים: טקסי שירה בית-ספריים, קליפים כיתתיים, הצגות, סדנאות שיח זהותי, ערבי שירה קהילתיים ועוד...

בנק רעיונות של ימי שיא

- כנס מחוזי/ כנס רשותי/ כנס בביה"ס לשכבות גיל נבחרות עם / ללא הורים
- מעגלי שירה- הקבוצות משלבות שירה שנלמדות בכיתה שירת רבים- זהות אחת
- מעגלי למידה (זהות אישית, קהילתית, לאומית- יהודית)
- תחנות יצירה: כתיבת שיר, חיבור, פסוק אישי, קליפ כתתי, שירים המסכמים את היום.

בכל האירועים חשוב לשלב את הקהילה (בביה"ס או מחוצה לו) בתהליך הלמידה לקראת האירוע, בארגון האירוע ובהפקתו.

הצעות לשילוב השירים בחיי ביה"ס:

- העמקת הקשר הבין-דורי- הזדמנות למפגשי שירה בראי הדורות
- שיבוץ הוראת השירים בגאנט בהלימה למעגל השנה- עונות, מועדים וערך החודש
- מפגשי שירה בביה"ס – שכבתי, בית ספרי, קהילתי
- הצגת מילות השירים הנבחרים באופן חזותי, בכיתה/במרחבי ביה"ס
- פעילות חברתית בית ספרית בהובלת כיתה עם השיר השבועי
- יצירה בהשראת השירים באמנות/ כתיבה יוצרת, צילום, ריקוד ועוד
- החלפת צלצול ביה"ס על פי השיר השבועי

**תרבות
יהודית
ישראלית**

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על החינוך המוזיקלי

בהצלחה ובהנאה רבה

צוות ההדרכה והפיקוח

תרבות יהודית-ישראלית והפיקוח על החינוך המוזיקלי

מדינת ישראל
משרד החינוך
הפיקוח על החינוך המוזיקלי

**תרבות
יהודית
ישראלית**

כתיבת התכנים ועריכת המצגת:

אתי בן אבו - מדריכה מחוזית תרבות יהודית ישראלית במחוז צפון

זוהר ולנסי זינגר - הממונה על החנוך המוזיקלי במחוז צפון

רנה כלף - מדריכה ארצית בפיקוח על החינוך המוזיקלי

עיצוב: דוברה אנקר בוזנח